TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. rugsėjo 5 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Direktyva 2002/22/EB – Universaliosios paslaugos ir paslaugų gavėjų teisės, susijusios su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis – 26 straipsnio 5 dalis – Bendrasis Europos skubios pagalbos iškvietimo telefono ryšio numeris – Informacijos apie skambinančiojo vietą pateikimas“

Byloje C-417/18

dėl 2018 m. birželio 21 d. Vilniaus apygardos administracinio teismo (Lietuva) nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2018 m. birželio 26 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

AW,

BV,

CU,

DT

prieš

Lietuvos valstybę, atstovaujamą Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos, Bendrojo pagalbos centro ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas M. Vilaras (pranešėjas), teisėjai K. Jürimäe, D. Šváby, S. Rodin ir N. Piçarra,

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

posėdžio sekretorius M. Aleksejev, skyriaus vadovas,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2019 m. gegužės 2 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– AW, BV, CU ir DT, atstovaujamų L. Šaltinytės, padedamos advokato L. Žalnieriūno,

– Lietuvos vyriausybės, atstovaujamos R. Dzikovič, K. Dieninio ir R. Krasuckaitės,

* Proceso kalba: lietuvių.

– Europos Komisijos, atstovaujamos G. Braun, S. L. Kalėdos, L. Nicolae ir A. Steiblytės,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/22/EB dėl universaliųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis (Universaliųjų paslaugų direktyva) (OL L 108, 2002, p. 51; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 29 t., p. 367), iš dalies pakeistos 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/136/EB (OL L 337, 2009, p. 11) (toliau – Direktyva 2002/22), 26 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant AW, BV, CU ir DT (toliau – AW ir kt.) ginčą su Lietuvos valstybe, atstovaujama Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos, Bendrojo pagalbos centro ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, dėl jų prašymo atlyginti žalą.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2002/22

3 Direktyvos 2002/22 36 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„Svarbu, kad paslaugų gavėjai galėtų nemokamai iš bet kurio telefono, įskaitant taksofonus, be jokios mokėjimo priemonės paskambinti vienu Europos skubaus iškvietimo telefono numeriu „112“ ir bet kuriuo kitu nacionaliniu ypatingiems atvejams skirtu numeriu. <...> Jei bus garantuojamas skambučių ir duomenų perdavimas atitinkamoms ypatingosioms [skubios pagalbos] tarnyboms, tų tarnybų gaunama informacija apie skambinamojo vietovę [skambinančiojo vietą] leis gerinti „112“ paslaugų gavėjų apsaugą bei saugumą, o pačioms ypatingosioms [skubios pagalbos] tarnyboms, kiek leidžia technologija, padės atlikti savo pareigas. <...>“

4 Šios direktyvos 26 straipsnyje nustatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad visi 2 dalyje nurodytų paslaugų galutiniai gavėjai, įskaitant taksofonų naudotojus, galėtų nemokamai ir nenaudodami jokios mokėjimo priemonės paskambinti skubios pagalbos iškvietimo tarnyboms bendruoju Europos skubios pagalbos iškvietimo telefono ryšio numeriu „112“, taip pat valstybių narių nurodytais nacionaliniais skubios pagalbos iškvietimo telefono ryšio numeriais.

2. Valstybės narės, pasikonsultavusios su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis ir skubios pagalbos iškvietimo paslaugų teikėjais, užtikrina, kad ūkio subjektai, teikiantys galutiniams paslaugų gavėjams elektroninių ryšių paslaugas inicijuojant nacionalinius skambučius naudojant telefono ryšio numerį arba numerius, nurodytus nacionaliniame telefono ryšio numeracijos plane, suteiktų galimybę naudotis skubios pagalbos iškvietimo paslaugomis.

3. Valstybės narės užtikrina, kad, surinkus bendrąjį Europos skubios pagalbos iškvietimo telefono ryšio numerį „112“, į skambučius būtų tinkamai atsakoma ir jie būtų tvarkomi taip, kad geriausiai atitiktų nacionalinę skubios pagalbos iškvietimo tarnybų sistemos darbo organizavimo tvarką. Į tokius skambučius atsakoma ir į juos reaguojama bent jau taip pat greitai ir veiksmingai, kaip atsakoma į skambučius nacionaliniu skubios pagalbos iškvietimo telefono ryšio numeriu arba numeriais, jei šie ir toliau naudojami.

<...>

5. Valstybės narės užtikrina, kad atitinkami ūkio subjektai sudarytų galimybę skubios pagalbos iškvietimo skambučius <...> tvarkančiai institucijai nemokamai naudotis skambinančiojo vietos nustatymo duomenimis, kai tik ta institucija gauna tokį skambutį. Tai taikoma visiems skambučiams bendruoju Europos skubios pagalbos iškvietimo telefono ryšio numeriu „112“. Valstybės narės šį įpareigojimą gali taikyti skambinant ir nacionaliniais skubios pagalbos iškvietimo telefono ryšio numeriais. Kompetentingos reguliavimo institucijos nustato informacijos apie skambinančiojo vietą tikslumo ir patikimumo kriterijus.

<...>“

Direktyva 2009/136

5 Direktyvos 2009/136 39 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„Galutiniai paslaugų gavėjai turėtų galėti paskambinti skubios pagalbos iškvietimo tarnyboms ir gauti jų teikiamas paslaugas naudodamiesi telefono ryšio paslauga, skirta inicijuoti balso skambučius naudojant numerį arba numerius, nurodytus nacionaliniame telefono ryšio numeracijos plane. <...> Įpareigojimas teikti skambinančiojo vietos nustatymo duomenis turėtų būti sugriežtintas, kad būtų padidinta piliečių apsauga. Visų pirma, ūkio subjektai turėtų skubios pagalbos iškvietimo tarnyboms sudaryti galimybę gauti skambinančiojo vietos nustatymo duomenis iškart, kai tik ta tarnyba gauna skubios pagalbos iškvietimo skambutį, nepriklausomai nuo naudojamos technologijos. <...>“

Lietuvos teisė

Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas Nr. IX-2135

6 Pagrindinėje byloje nagrinėjamoms aplinkybėms taikytinos redakcijos 2004 m. balandžio 15 d. Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 (Žin., 2004, Nr. 69-2382) 34 straipsnio 10 dalyje buvo nustatyta:

„Visi viešųjų ryšių tinklų ir (arba) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai Ryšių reguliavimo tarnybos nustatyta tvarka ir sąlygomis privalo nemokamai užtikrinti savo abonentams ir (arba) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų naudotojams, įskaitant taksofonų naudotojus bei neįgaliuosius abonentus ir (arba) naudotojus, galimybę naudotis skubios pagalbos iškvietimo paslaugas teikiančių institucijų paslaugomis.“

7 Šio įstatymo 68 straipsnio 2 dalis buvo suformuluota taip:

„Viešųjų ryšių tinklų teikėjai ir viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai kiekvieno pagalbos skambučio atveju neatlygintinai teikia vietos nustatymo duomenis (įskaitant ir srauto duomenis) be abonento ar faktinio elektroninių ryšių paslaugų naudotojo sutikimo Bendrajam pagalbos centrui. Vietos nustatymo duomenys kiekvieno pagalbos skambučio atveju neatlygintinai Bendrajam pagalbos centrui pateikiami iš karto, kai tik Bendrasis pagalbos centras atsako į tą pagalbos skambutį. Bendrasis

pagalbos centras teikia pasiūlymus Ryšių reguliavimo tarnybai dėl informacijos apie skambinančio asmens vietą tikslumo ir patikimumo kriterijų. Ryšių reguliavimo tarnyba, atsižvelgdama į Bendrojo pagalbos centro pasiūlymus, nustato informacijos apie skambinančio asmens vietą tikslumo ir patikimumo kriterijus. Įrangos (ir susijusios programinės įrangos), nebūtinos teikėjo ūkinei veiklai užtikrinti, bet reikalingos vietos nustatymo duomenims (įskaitant ir srauto duomenis) teikti Bendrajam pagalbos centrui, įsigijimo, įdiegimo (pritaikymo), atnaujinimo ir veikimo palaikymo išlaidos viešųjų ryšių tinklų teikėjams ir viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjams kompensuojamos valstybės biudžeto lėšomis Vyriausybės nustatyta tvarka. Kitos šios dalies nuostatos įgyvendinamos šio Įstatymo 34 straipsnio 10 dalyje nurodyta tvarka ir sąlygomis.“

Galimybės naudotis pagalbos iškvietimo paslaugomis tvarkos aprašas

8 2011 m. lapkričio 7 d. Įsakymu Nr. 1V-1087 Ryšių reguliavimo tarnybos direktorius patvirtino Abonentų ir (ar) naudotojų galimybės naudotis pagalbos iškvietimo paslaugas teikiančių institucijų paslaugomis tvarkos aprašą (toliau – Galimybės naudotis pagalbos iškvietimo paslaugomis tvarkos aprašas).

9 Šio aprašo 4.5.4.1 punkte numatyta, kad viešojo judriojo ryšio tinklo teikėjai teikia vietos nustatymo duomenis bazinės stoties (sektoriaus) aprėpties (angl. *Cell-ID*) tikslumu. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pabrėžia, kad minėtame apraše nenurodyta, kokiu minimaliu tikslumu bazinės stotys turi teikti duomenis apie skambinančiojo buvimo vietą, ir nenustatytas bazinių stočių išdėstymo tankumas.

10 Pagal Galimybės naudotis pagalbos iškvietimo paslaugomis tvarkos aprašo 4.5.4.2 punktą 95 % visų vietos nustatymo duomenų turi būti teikiami vėluojant ne daugiau kaip 20 sekundžių nuo to momento, kai įvyksta sujungimas su Bendrojo pagalbos centro tarnybine stotimi, arba nuo Bendrojo pagalbos centro užklausos viešojo judriojo ryšio tinklo ir (ar) viešųjų judriojo ryšio paslaugų teikėjui pateikimo momento.

11 Galimybės naudotis pagalbos iškvietimo paslaugomis tvarkos aprašo 4.5.4.3 punkte nustatyta, kad viešojo judriojo ryšio tinklo teikėjų vietos nustatymo duomenų teikimo sistema turi būti visa apimtimi dubliuota, o jos prieinamumas per metus turi būti ne mažesnis nei 97 %.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

12 AW ir kt. yra ES (17 metų amžiaus merginos, kuri tapo nusikaltimo auka) artimieji. Iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad 2013 m. rugsėjo 21 d. apie 6 val. ryto Panevėžio (Lietuva) priemiestyje ES buvo pagrobta, iššaginta ir gyva sudeginta automobilio bagažinėje. Būdama uždaryta bagažinėje, ji mobiliojo ryšio telefonu apie dešimt kartų, prašydama pagalbos, skambino Lietuvos Bendrajam pagalbos centrui bendruoju Europos skubios pagalbos iškvietimo telefono ryšio numeriu 112 (toliau – numeris 112). Tačiau Bendrojo pagalbos centro įranga nerodė mobiliojo ryšio telefono, kuris buvo naudojamas, numerio, o tai sutrukdė šio centro darbuotojams nustatyti nukentėjusiosios buvimo vietą. Nebuvo galima nustatyti, ar ES naudotame mobiliojo ryšio telefone buvo SIM kortelė ir kodėl Bendrasis pagalbos centras nematė jos numerio.

13 AW ir kt. pateikė skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui; skunde prašė įpareigoti Lietuvos valstybę atlyginti nukentėjusiosios ES ir jų pačių, jos artimųjų, patirtą neturtinę žalą. Grįsdami skundą jie tvirtina, kad Lietuvos Respublika neužtikrino tinkamo praktinio Direktyvos 2002/22 26 straipsnio 5 dalies įgyvendinimo. Dėl šio neužtikrinimo buvo neįmanoma perduoti policijos operatyviniams pareigūnams informacijos apie ES buvimo vietą, o tai sutrukdė jiems atvykti į pagalbą.

14 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar Direktyvos 2002/22 26 straipsnio 5 dalis reglamentuoja privalomą skambinančiojo vietos nustatymo duomenų teikimą, kai skambinama iš mobiliojo ryšio įrenginių be SIM kortelių, ir ar tokiu atveju, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kai valstybės narės teisinis reglamentavimas suteikia galimybę paskambinti numeriu 112 iš mobiliojo ryšio telefono be SIM kortelės, skambinančiojo vietos nustatymo duomenys turi būti nustatyti pagal Direktyvos 2002/22 26 straipsnio 5 dalį.

15 Jei būtų nuspręsta, kad, kai numeriu 112 skambinama iš mobiliojo ryšio telefono be SIM kortelės, valstybės narės privalo užtikrinti skambinančiojo buvimo vietos nustatymą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat siekia išsiaiškinti, ar, atsižvelgiant į iš Direktyvos 2002/22 26 straipsnio 5 dalies kylančius įsipareigojimus, taikytinas Lietuvos teisinis reglamentavimas leidžia užtikrinti pakankamai tikslų skambinančiojo buvimo vietos nustatymą.

16 Galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad jeigu paaiškėtų, jog valstybių narių kompetentingos institucijos turi pareigą užtikrinti numeriu 112 skambinančiojo asmens vietos nustatymą net ir tuo atveju, jei šis asmuo skambina mobiliojo ryšio telefonu be SIM kortelės, jis turės išspręsti klausimą, ar turi būti tiesioginis priežastinis ryšys tarp atitinkamos valstybės narės padaryto šio įsipareigojimo pažeidimo ir asmenų patirtos žalos, ar pakanka netiesioginio priežastinio ryšio, jeigu pagal nacionalinės teisės nuostatas arba nacionalinių teismų praktiką tokio priežastinio ryšio pakanka, kad būtų įvykdyta viena iš atitinkamos valstybės narės atsakomybės sąlygų.

17 Šiomis aplinkybėmis Vilniaus apygardos administracinis teismas (Lietuva) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Direktyvos 2002/22 <...> 26 straipsnio 5 dalis reglamentuoja privalomą vietos nustatymo duomenų teikimą, kai skambinama iš mobiliojo ryšio įrenginių be SIM kortelių?

2. Jeigu nacionalinis valstybės narės teisinis reglamentavimas suteikia galimybę asmenims paskambinti [numeriu 112] be SIM kortelės, ar ši aplinkybė reiškia, kad tokių pagalbos skambučių vietos nustatymo duomenys turi būti nustatyti pagal Direktyvos 2002/22 <...> 26 straipsnio 5 dalies reglamentavimą?

3. Ar nacionalinis teisinis reglamentavimas, įtvirtintas [Galimybės naudotis pagalbos iškvietimo paslaugomis] tvarkos aprašo <...> 4.5.4 punkte, kuriame, *inter alia*, nustatyta, kad viešojo judriojo ryšio tinklo teikėjai teikia vietos nustatymo duomenis bazinės stoties (sektoriaus) aprėpties (<...> Cell-ID) tikslumu, tačiau nenustatyta, kokiu minimaliu tikslumu (atstumu) bazinės stotys turi nustatyti skambinančiojo buvimo vietą, bei nenustatyta, kokiu tankumu (atstumais) bazinės stotys turi būti išdėstytos, yra suderinamas su Direktyvos 2002/22 <...> 26 straipsnio 5 dalies nuostata, kurioje nustatyta, kad kompetentingos reguliavimo institucijos nustato informacijos apie skambinančiojo vietą tikslumo ir patikimumo kriterijus?

4. Jeigu atsakymai į pirmą ir (arba) antrą klausimą būtų tokie, kad valstybė narė turi užtikrinti vietos duomenų nustatymą pagal Direktyvos 2002/22 <...> 26 straipsnio 5 dalies reglamentavimą, ir (arba) atsakymas į trečią klausimą būtų toks, kad nacionalinis teisinis reglamentavimas nesuderinamas su Direktyvos 2002/22 <...> 26 straipsnio 5 dalies nuostata, kurioje nustatyta, kad kompetentingos reguliavimo institucijos nustato informacijos apie skambinančiojo vietą tikslumo ir patikimumo kriterijus: ar nacionalinis teismas, spręsdamas žalos atlyginimo klausimą, privalo nustatyti tiesioginį priežastinį ryšį tarp Europos Sąjungos teisės pažeidimo ir asmenų patirtos žalos, ar pakanka nustatyti netiesioginį priežastinį ryšį tarp Europos Sąjungos teisės pažeidimo ir asmenų patirtos žalos, jeigu pagal nacionalinės teisės nuostatas ir (arba) nacionalinių teismų praktiką netiesioginio priežastinio ryšio tarp neteisėtų veiksmų ir asmenų patirtos žalos nustatymas yra pakankamas atsakomybei kilti?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo ir antrojo klausimų

18 Pirmuoju ir antruoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2002/22 26 straipsnio 5 dalis turi būti aiškinama taip, kad joje nustatyta valstybių narių pareiga užtikrinti, jog atitinkami ūkio subjektai sudarytų galimybę skubios pagalbos iškvietimo skambučius numeriu 112 tvarkančiai institucijai nemokamai naudotis skambinančiojo vietos nustatymo duomenimis, kai tik ta institucija gauna tokį skambutį, įskaitant atvejus, kai skambinama iš mobiliojo ryšio telefono be SIM kortelės.

19 Pirmiausia reikia pabrėžti, kad Teisingumo Teismui pateiktose rašytinėse pastabose Lietuvos vyriausybė teigia, jog tokia situacija nepatenka į Direktyvos 2002/22 26 straipsnio 5 dalies taikymo sritį, bet reglamentuojama pagal kiekvienos valstybės narės (šiuo atveju – Lietuvos) vidaus teisę.

20 Šiuo klausimu pakanka pažymėti, kad pirmojo ir antrojo klausimų dalykas yra būtent Direktyvos 2002/22 26 straipsnio 5 dalies taikytinumas tokiu atveju, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje. Taigi savo klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas Teisingumo Teismo prašo išaiškinti ne Lietuvos, o Sąjungos teisę, būtent – Direktyvą 2002/22.

21 Dėl atsakymo į šiuos klausimus pažymėtina, kad iš paties Direktyvos 2002/22 26 straipsnio 5 dalies teksto matyti, jog pareiga sudaryti galimybę nemokamai naudotis skambinančiojo vietos nustatymo duomenimis taikoma „visiems skambučiams bendruoju Europos skubios pagalbos iškvietimo telefono ryšio numeriu“.

22 Taip pat primintina, kad Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, jog iš Direktyvos 2002/22 26 straipsnio 3 dalies pirminės redakcijos, kuri atitinka šios direktyvos dabartinės redakcijos to paties straipsnio 5 dalį, matyti, kad šioje nuostatoje valstybėms narėms nustatyta pareiga pasiekti rezultatą (su sąlyga, kad tai techniškai įmanoma), kuri neapsiriboja tinkamų teisės aktų priėmimu, bet reikalauja, kad visų skambinančiųjų numeriu 112 vietos nustatymo duomenys būtų veiksmingai perduoti pagalbos tarnyboms (2008 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Komisija / Lietuva*, C-274/07, EU:C:2008:497, 40 punktas).

23 Taigi negalima sutikti su tuo, kad skambučiai numeriu 112 iš mobiliojo ryšio telefono be SIM kortelės nepatenka į šios nuostatos taikymo sritį.

24 Todėl į pirmąjį ir antrąjį klausimus reikia atsakyti taip: Direktyvos 2002/22 26 straipsnio 5 dalis turi būti aiškinama taip, kad joje nustatyta valstybių narių pareiga užtikrinti (su sąlyga, kad tai techniškai įmanoma), jog atitinkami ūkio subjektai sudarytų galimybę skubios pagalbos iškvietimo skambučius numeriu 112 tvarkančiai institucijai nemokamai naudotis skambinančiojo vietos nustatymo duomenimis, kai tik ta institucija gauna tokį skambutį, įskaitant atvejus, kai skambinama iš mobiliojo ryšio telefono be SIM kortelės.

Dėl trečiojo klausimo

25 Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės prašo Teisingumo Teismo nuspręsti dėl nacionalinio teisinio reglamentavimo, kuriame nustatyti informacijos apie skambinančiojo numeriu 112 vietą tikslumo ir patikimumo kriterijai, atitikties Direktyvos 2002/22 26 straipsnio 5 daliai.

26 Konkrečiai kalbant, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, kaip matyti iš šio sprendimo 9 punkto, kyla abejonių dėl to, ar valstybė narė gali tik numatyti, kad skambinančiojo numeriu 112 vietos nustatymo duomenys turi būti pateikti bazinės stoties aprėpties tikslumu. Iš tikrųjų iš operatorių gali būti reikalaujama, kad perduotoje informacijoje minimaliu tikslumu būtų nurodytas skambinančiojo atstumas iki bazinės stoties, per kurią buvo perduotas jo skambutis. Be to, jis pažymi, kad taikytiname Lietuvos teisiniame reglamentavime nenumatyta, kokiu tankumu (atstumais) bazinės stotys turi būti išdėstytos, ir nenustatytas maksimalus atstumas tarp jų.

27 Šiuo klausimu pirmiausia pažymėtina, kad pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją kompetentingas nacionalinis teismas privalo išnagrinėti, ar nacionalinės teisės norma atitinka Sąjungos teisę, nes Teisingumo Teismas, priimdamas prejudicinį sprendimą pagal SESV 267 straipsnį, turi jurisdikciją pateikti tokiam teismui tik visapusišką Sąjungos teisės išaiškinimą, kuris leistų jam įvertinti šią atitiktį (šiuo klausimu žr. 2014 m. liepos 1 d. Sprendimo *Ålands Vindkraft*, C-573/12, EU:C:2014:2037, 126 punktą).

28 Šiomis aplinkybėmis reikia performuluoti trečiąjį klausimą ir manyti, kad juo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2002/22 26 straipsnio 5 dalis turi būti aiškinama taip, kad ji suteikia valstybėms narėms diskreciją nustatyti informacijos apie skambinančiojo numeriu 112 vietą tikslumo ir patikimumo kriterijus, leidžiančią joms apriboti juos taip, kad jie apimtų tik bazinės stoties, per kurią buvo perduotas skambutis, nustatymą.

29 Kaip Teisingumo Teismui pateiktose savo pastabose pažymėjo Lietuvos vyriausybė ir Europos Komisija, iš Direktyvos 2002/22 26 straipsnio 5 dalies paskutinio sakinio teksto matyti, kad valstybės narės turi tam tikrą diskreciją nustatyti informacijos apie skambinančiojo numeriu 112 vietą tikslumo ir patikimumo kriterijus, o pagal tos pačios dalies pirmą sakinį atitinkami ūkio subjektai privalo sudaryti galimybę skubios pagalbos iškvietimo skambučius numeriu 112 tvarkančiai institucijai nemokamai naudotis šia informacija.

30 Vis dėlto pažymėtina, kad iš Direktyvos 2002/22 36 konstatuojamosios dalies ir Direktyvos 2009/136 39 konstatuojamosios dalies matyti, kad privalomu informacijos apie skambinančiojo vietą perdavimu siekiama pagerinti asmenų, kurie naudojasi numeriu 112, apsaugą ir saugumą, o pagalbos tarnyboms – padėti atlikti savo pareigas.

31 Taigi kriterijai, susiję su informacijos apie skambinančiojo vietą tikslumu ir patikimumu, bet kuriuo atveju turi užtikrinti (kiek tai techniškai įmanoma) tokį informacijos apie šio skambinančiojo vietą tikslumą ir patikimumą, kuris būtinas tam, kad pagalbos tarnybos galėtų naudingai atvykti jam į pagalbą.

32 Todėl diskreciją, kurią turi valstybės narės nustatydamos šiuos kriterijus, riboja būtinybė užtikrinti perduotos informacijos naudingumą, kad būtų galima veiksmingai nustatyti skambinančiojo buvimo vietą, taigi ir kad galėtų atvykti pagalbos tarnybos.

33 Kadangi toks vertinimas yra labai techninio pobūdžio ir glaudžiai susijęs su Lietuvos judriojo ryšio tinklo ypatumais, jį turi atlikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

34 Todėl į trečiąjį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2002/22 26 straipsnio 5 dalis turi būti aiškinama taip, kad ja valstybėms narėms suteikiama diskrecija nustatyti informacijos apie skambinančiojo numeriu 112 vietą tikslumo ir patikimumo kriterijus, tačiau reikia pažymėti, kad kriterijai, kuriuos jos nustato, turi užtikrinti (kiek tai techniškai įmanoma) tokį informacijos apie skambinančiojo vietą tikslumą ir patikimumą, kuris būtinas tam, kad pagalbos tarnybos galėtų naudingai atvykti jam į pagalbą, o tai turi įvertinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Dėl ketvirtojo klausimo

35 Ketvirtuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Sąjungos teisė turi būti aiškinama taip, kad tuo atveju, kai pagal valstybės narės vidaus teisę netiesioginio priežastinio ryšio tarp nacionalinių valdžios institucijų padaryto pažeidimo ir asmens patirtos žalos buvimas laikomas pakankamu valstybės atsakomybei kilti, toks netiesioginis priežastinis ryšys tarp šiai valstybei narei priskiriamo Sąjungos teisės pažeidimo ir asmens patirtos žalos taip pat turi būti pripažintas pakankamu, kad galėtų kilti tos valstybės narės atsakomybė už šį Sąjungos teisės pažeidimą.

36 Teisingumo Teismui pateiktose pastabose Lietuvos vyriausybė nesutiko su tuo, kad pagal nacionalinę teisę Lietuvos valstybės atsakomybei kilti pakanka netiesioginio priežastinio ryšio tarp padaryto pažeidimo ir patirtos žalos. Lietuvos vyriausybės teigimu, iš taikytinų Lietuvos teisės nuostatų matyti, jog tam, kad kiltų valstybės atsakomybė, turi būti tiesioginis priežastinis ryšys tarp nacionalinių valdžios institucijų neteisėto akto ir asmens, patyrusio žalą, teisės pažeidimo.

37 Šiuo klausimu pakanka pažymėti, kad pagal SESV 267 straipsnyje įtvirtintą teismų bendradarbiavimo sistemą Teisingumo Teismas neturi priimti sprendimo dėl nacionalinės teisės nuostatų išaiškinimo, taip pat spręsti ir tikrinti, ar prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas jas aiškina teisingai (2015 m. kovo 26 d. Sprendimo *Macikowski*, C-499/13, EU:C:2015:201, 51 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

38 Dėl atsakymo į ketvirtąjį klausimą reikia pažymėti, kad viena iš sąlygų, kurios turi būti įvykdytos, kad kiltų valstybės narės atsakomybė už privatiems asmenims padarytą žalą dėl jai priskirtinų Sąjungos teisės pažeidimų, yra tiesioginio priežastinio ryšio tarp šios teisės pažeidimo ir šių asmenų patirtos žalos buvimas (šiuo klausimu žr. 2018 m. spalio 4 d. Sprendimo *Kantarev*, C-571/16, EU:C:2018:807, 94 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

39 Vis dėlto iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad valstybė jai priskirtino Sąjungos teisės pažeidimo atveju turi ištaisyti padarytos žalos pasekmes remdamasi būtent nacionalinės teisės normomis dėl atsakomybės, o nacionalinės teisės aktuose dėl žalos atlyginimo nustatytos sąlygos negali būti mažiau palankios už tas, kurios susijusios su panašiais vidaus skundais (lygiavertiškumo principas) (šiuo klausimu žr. 2018 m. spalio 4 d. Sprendimo *Kantarev*, C-571/16, EU:C:2018:807, 123 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

40 Darytina išvada, kad tuo atveju, kai pagal valstybės narės vidaus teisę, kaip ji aiškinama jos nacionalinių teismų jurisprudencijoje, netiesioginio priežastinio ryšio tarp šios valstybės narės padaryto nacionalinės teisės pažeidimo ir patirtos žalos buvimas laikomas pakankamu valstybės atsakomybei kilti, pagal lygiavertiškumo principą netiesioginis priežastinis ryšys tarp atitinkamai valstybei narei priskirtino Sąjungos teisės pažeidimo ir asmenų patirtos žalos taip pat turi būti laikomas pakankamu minėtos valstybės narės atsakomybei už šį pažeidimą kilti.

41 Todėl į ketvirtąjį klausimą reikia atsakyti, kad Sąjungos teisė turi būti aiškinama taip, kad tuo atveju, kai pagal valstybės narės vidaus teisę netiesioginio priežastinio ryšio tarp nacionalinių valdžios institucijų padaryto pažeidimo ir asmens patirtos žalos buvimas laikomas pakankamu valstybės atsakomybei kilti, toks netiesioginis priežastinis ryšys tarp šiai valstybei narei priskiriamo Sąjungos teisės pažeidimo ir asmens patirtos žalos taip pat turi būti pripažintas pakankamu kilti tos valstybės narės atsakomybei už šį Sąjungos teisės pažeidimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

42 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1. **2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/22/EB dėl universaliųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis (Universaliųjų paslaugų direktyva), iš dalies pakeistos 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/136/EB, 26 straipsnio 5 dalis turi būti aiškinama taip, kad joje nustatyta valstybių narių pareiga užtikrinti (su sąlyga, kad tai techniškai įmanoma), jog atitinkami ūkio subjektai sudarytų galimybę skubios pagalbos iškvietimo skambučius bendruoju Europos skubios pagalbos iškvietimo telefono ryšio numeriu 112 tvarkančiai institucijai nemokamai naudotis skambinančiojo vietos nustatymo duomenimis, kai tik ta institucija gauna tokį skambutį, įskaitant atvejus, kai skambinama iš mobiliojo ryšio telefono be SIM kortelės.**

2. **Direktyvos 2002/22, iš dalies pakeistos Direktyva 2009/136, 26 straipsnio 5 dalis turi būti aiškinama taip, kad ja valstybėms narėms suteikiama diskrecija nustatyti informacijos apie skambinančiojo bendruoju Europos skubios pagalbos iškvietimo telefono ryšio numeriu 112 vietą tikslumo ir patikimumo kriterijus, tačiau reikia pažymėti, kad kriterijai, kuriuos jos nustato, turi užtikrinti (kiek tai techniškai įmanoma) tokį informacijos apie skambinančiojo vietą tikslumą ir patikimumą, kuris būtinas tam, kad pagalbos tarnybos galėtų naudingai atvykti jam į pagalbą, o tai turi įvertinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.**

3. **Sąjungos teisė turi būti aiškinama taip, kad tuo atveju, kai pagal valstybės narės vidaus teisę netiesioginio priežastinio ryšio tarp nacionalinių valdžios institucijų padaryto pažeidimo ir asmens patirtos žalos buvimas laikomas pakankamu valstybės atsakomybei kilti, toks netiesioginis priežastinis ryšys tarp šiai valstybei narei priskiriamo Sąjungos teisės pažeidimo ir asmens patirtos žalos taip pat turi būti pripažintas pakankamu kilti tos valstybės narės atsakomybei už šį Sąjungos teisės pažeidimą.**

Vilaras Jürimäe Šváby

Rodin Piçarra

Paskelbta 2019 m. rugsėjo 5 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris
A. Calot Escobar

Ketvirtosios kolegijos
pirmininkas
M. Vilaras